

A mintgin ina renta da basa nuncundiziunada?

Votaziun dals 5 da zercladur 2016

CUN OSWALD SIGG HA DISCURRÌ
LUCAS DEPLAZES / ANR.

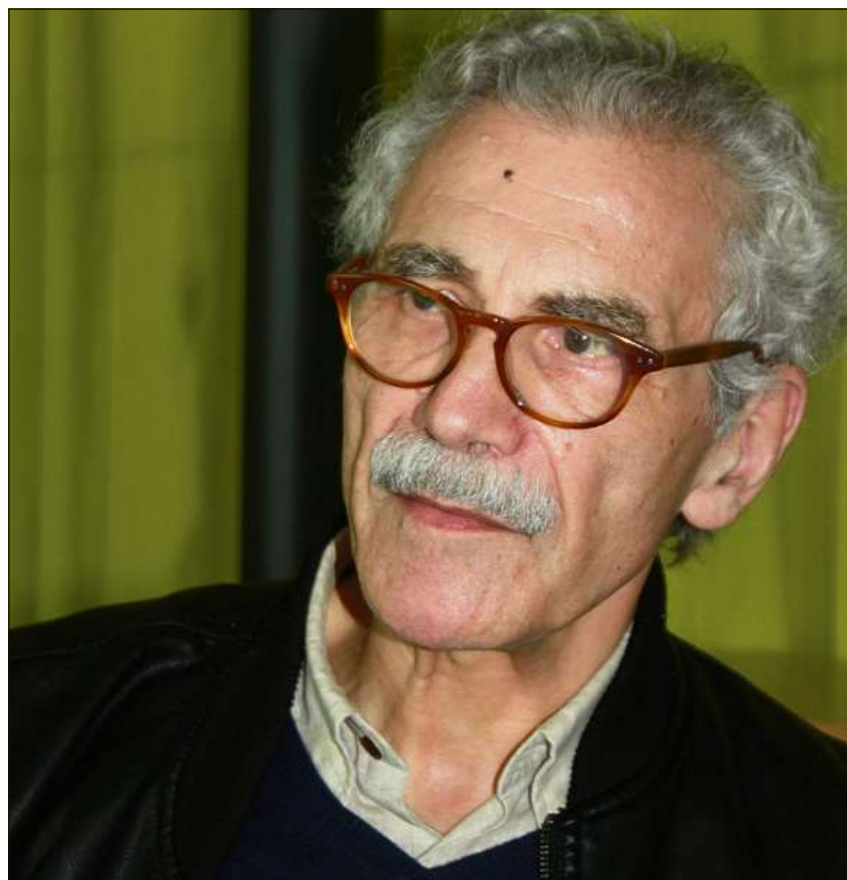
■ **Ils 5 da zercladur 2016 sto il suveran prender posiziun davart ina entrada da basa nuncundiziunada. Tenor il parari dals iniziants duess l'entrada mensila purtar a mintga persuna en Svizra sur 18 onns 2500 francs, per uffants 625 francs.** Il cussegl federal ed il parlament recumondan in cler na a l'iniziativa dal pievel. Il cusseglier federal *Alain Berset* ha numnà l'iniziativa ina utopia e tuttina beneventà la discussiun surlonder che è vegnida en moviment. Sa tracta quai vairamain d'ina utopia, ha l'Agentura da novitads rumantscha vuli savair dad *Oswald Sigg*, in exponent dal comité da l'iniziativa.

Pertge duain ins votar ils 5 da zercladur gea a l'iniziativa dal pievel per ina entrada da basa nuncundiziunada?

Oswald Sigg: Impurtant èsi che mintgin va a votar. Votantas e votants duain dir gea perquai che l'iniziativa tschenta mo la dumonda da princip. Numnadain la dumonda fundamentala: Vulain nus cuntinuar cun nosa politica sociala sco fin uss ubain vulain nus tschertgar in'otra via per segirar a mintgin en l'avegnir ina vita en tutta dignitad.

Co duai vegnir finanziada quella renta gratuita per tuts? Il cussegl federal quinta cun la summa da 208 milliardas francs l'on. Quai è bain la dumonda centrala che ha provocà discussiuns las pli divesas?

Per mai munta quella iniziativa la via tradizionala per garantir er en nos avegnir ina ovra sociala da basa. Ins po cumparegliar quella entrada da basa cun l'Assicuranza per vegls e survivents (AVS). Per mai èsi dentant cler ch'ins sto tschertgar ina altra via per la finanziaziun. Jau ves ina «micro-taglia» da dus promils sin l'entir traffic da pajaments. Quai vul dir ch'i na dat nagina taglia pli sin products ed er negina taglia sin persunas. Di per di vegnan transferids en nosa economia milliuns

Oswald Sigg, in dals promoturs, è stà vicechancelier e pledader dal cussegl federal.

FOTO L. DEPLAZES

e milliuns pajaments. Ina tala taglia sin pajaments lubiss da financiar l'entira renta da basa.

Ils adversaris pretendan che l'iniziativa muntass ina catastrofa per nosa economia e periclitass las ovras socialas existentas. Co vesais vus l'influenza sin nosa economia flurenta?

Plitost il cuntrari. Cun l'AVS han ins vuli segirar l'existenza en la vegliadetgna u en cas da dischoccupaziun. En l'avegnir na vegnia quai betg pli ad esser pussaivel che l'economia po porscher a mintgin lavur e gudogn che segireschan l'existenza per las famiglias. L'occupaziun che nus avain conuschì ils ultims 150 onns – quai vul dir l'equaziun: lavur dat gudogn, gudogn segirescha l'existenza dal singul e da la famiglia – na vegn quai mai pli a dar. Ils motivs èn la revoluziun digitala e la deindustrialisaziun che vegnan a destruir millis e

ziun la gronda cumpart da las uras prestadas gratuitamain, principalmain en il ravugl da las famiglias, sin il sector da la tgira ed auters. Quellas immensas prestaziuns gratuitas per la communitad vegnissan finalmain indemnisadas.

Tenor la visiun dals iniziants stuess mintga patrun pajar ina contribuziun da basa per ses lavurers – per exempel 2500 francs il mais – en ina cassa centrala. Vegniss quai a funcziunar?

En quella dumonda avain nus diversas opiniuns entaifer ils responsabels dal project. Personalmain sun jau cunter in tal sistem da finanziaziun. Plinavant ston ins vesair che la summa da las pajas sa reducescha sche posts da lavur vegnan eliminads. Ins stuess alur augmentar considerablmain la taglia sin la plivalur, quai ch'il pievel n'acceptass mai.

Il cussegl federal fa allusiun a la gronda muntada da las dunnas che prestan lavur a temp parzial, en cas da basegn. Quellas dunnas desistessan da segidar. Tgi surpigliass quellas prestaziuns indispensablas?

Quai vegniss segir ad esser il cas. Quellas dunnas ston ir a lavurar per trair vi la famiglia. Cun ina renta da basa senza cundiziuns vegnissan ellas dispensadas da tala lavur ed avessan dapli temp per la famiglia.

Ina renta senza cundiziuns manass bain ad ina tscherta cumadaivladad u schizunt ad ina marschadetgna da l'uman?

Oz curra la glied s'enter ils raps e vul adina dapli meds materials. Quella concorrenza ha manà ad ina hectica malsanadaivla ed ins n'ha betg temp pli. Ina entrada da basa midass quella situaziun e lubiss a la glied da pudair disponer sur da dapli temp liber, temp per viver.

Tgi surpigliass anc las lavurs grevas, difficilas e da gronda responsabladad?

L'entrada da basa avess per consequenza che talas prestaziuns obtegnessan ina

altra valur sin il martgà. Quellas lavurs stuessan vegnir indemnisadas pli aut. Il martgà da lavur vegniss a stuaier s'adattar tenor dumonda e purschida. Oz è il lavurer en la posiziun flailva ed il patrun decida.

Tuts vegnan en Svizra! Cun la libra circulaziun da persunas sin il territori da l'Uniu europeica profitassan blers da quel pajais da la cucagna. In problem finanziel numpussaiel?

Gea, quai è bun, nus essan in pajais da turissem! Sco gia ditg, ils 5 da zercladur decida il suveran mo davart il princip. Tut ils detagls davart la finanziaziun ed ils dretgs sin ina entrada nuncundiziunada ston il cussegl federal ed il parlament formular. Plinavant èsi da resguardar la situaziun ed il svilup sur nos cunfins or. Ils ulteriurs pajais vegnan er a stuaier ponderar co ch'ins vul segirar lur sistems socials. En cas d'in gea vegn la realisaziun da l'iniziativa a duvrar almain 10 fin 20 onns. E quai è cler che la Svizra vegn a guardar tge che nos pajais vischins fan ed eventualmain coordinar talas schliaziuns. En in tschert senn è quai er stà il cas tar l'introduzìun da l'AVS. La Germania ha introduci ina tala renta passa 50 onns avant la Svizra. L'on 1947 cur che la Svizra ha finalmain acceptà l'AVS – s'enter trais iniziativas refusadas – avevan tut ils pajais da l'Europa gia realisà in sistem social. L'iniziativa en discussiun duess impedir che la Svizra è ina giada dapli il «Gion davos» tar la modernisaziun dal sistem social.

Tge reacziuns avais vus registrà en connex cun la discussiun davart vossa iniziativa?

Jau sun fitg satisfatg sur da las reacziuns, las acziuns e las discussiuns che quella iniziativa ha evocà en tut la Svizra. Las reacziuns demussan che quest tema fatschenta blers e tutga la dumonda che nus avain vuli tschentar. Sut tge cundiziuns vulain nus lavurar, stuaier nus lavurar en l'avegnir? Co pudain nus organiser il sector economic/social en l'avegnir? Quai è la pli gronda muntada da quella iniziativa.